

Sygn. akt I C 1440/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Jacek Chmura

Protokolant: protokolant sądowy Anna Więclaw

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2014 r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...)z siedzibą we W.;

przeciwko: M. T.;

o zapłatę

I. Zasądza od pozwanej M. T. na rzecz powoda (...) z siedzibą we W. kwotę 124.721,62 zł (sto dwadzieścia cztery tysiące siedemset dwadzieścia jeden złotych 62/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 28 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty;

II. Nie obciąża pozwanej kosztami postępowania;

III. Przyznaje od Skarbu Państwa Sądowi Okręgowemu w Kaliszu na rzecz adwokat H. M. kwotę 4.428,00 zł (cztery tysiące czterysta dwadzieścia osiem złotych 00/100) brutto, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną pozwanej z urzędu.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 28 czerwca 2013 r., uzupełnionym pismem z dnia 14 października 2013 r., powód (...) z siedzibą we W. wniósł przeciwko pozwanej M. T. o zapłatę kwoty 124.721,62 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 28.06.2013 r. do dnia zapłaty i kosztami procesu. W uzasadnieniu powód twierdził, że pozwana zawarła z (...) Bank S.A. umowę bankową nr (...). Pozwana, pomimo upływu terminu, nie spłaciła zaciągniętego kredytu, a bank zbył na rzecz powoda wierzycelność z tytułu powyższej umowy w zakresie całości praw i obowiązków. Na chwilę obecną łączna kwota kapitału i odsetek wynosi 124.721,62 zł.

W odpowiedzi na pozew z dnia 23.02.2014 r. pozwana M. T. wniosła o oddalenie powództwa, zarzucając, iż dochodzona pozwem kwota powinna być pomniejszona o dokonaną w listopadzie 2008 r. wpłatę kwoty 1.505,42 zł. Ponadto zarzuciła, iż pierwsze dwadzieścia rat spornego kredytu za okres od 28.11.2008 r. do 28.06.2010 r. uległo trzyletniemu przedawnieniu. Pozwana zarzuciła również, że do zawarcia umowy pożyczki doszło w sytuacji, gdy znajdowała się ona w stanie wyłączającym świadome i swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Od 1988 r. pozwana leczyła się psychiatrycznie i neurologicznie, a po przerwaniu tego leczenia korzystała z pomocy lekarzy chorób wewnętrznych. W chwili zawierania umowy nie wiedziała, że rata będzie przewyższała jej dochody.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 28.10.2008 r. pozwana M. T. zawarła z (...) Bankiem S.A. z siedzibą w W. umowę kredytu gotówkowego nr (...) na kwotę 71.327 zł, która miała być spłacona w ciągu 84 miesięcy z miesięczną ratą 1.505,42 zł.

(Umowa kredytowa k. 92-95).

W dniu 13.03.2007 r. pozwana M. T. zawarła z (...) Bankiem S.A. z siedzibą w W. umowę kredytową (...) na kwotę 28.531 zł, która miała być spłacona w 60 ratach miesięcznych po 753,52 zł. W dniu 23.04.2007 r. pozwana M. T. zawarła z (...) Bankiem S.A. z siedzibą w W. kolejną umowę kredytową nr (...) na kwotę 34.190 zł, która miała być spłacona w 49 ratach miesięcznych po 874,72 zł.

(Umowy kredytowe k. 96-105).

Pozwana M. T. zapłaciła tylko jedną ratę kredytu gotówkowego nr (...) w kwocie 1.505,42 zł i to w dniu 17.11.2008 r.

(Dowód wpłaty k. 126).

Z uwagi na brak spłaty kredytu w terminie wierzyciel (...) Bank S.A. z siedzibą w W. w dniu 25.02.2010 r. wniósł do Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) z dnia 05.11.2009 r., który to tytuł obejmował wierzytelność z umowy kredytu gotówkowego nr (...). Postanowieniem z dnia 23.03.2010 r. Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim w sprawie I Co 586/10 nadał klauzulę wykonalności wyżej określonemu tytułowi egzekucyjnemu.

(Wniosek k. 2-3, postanowienie k. 30 akt I Co 586/10 Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim).

W dniu 03.12.2010 r. wierzyciel (...) Bank S.A. z siedzibą w W. wniósł do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ostrowie Wielkopolskim o wszczęcie przeciwko pozwanej M. T. egzekucji należności określonej w bankowym tytule egzekucyjnym zaopatrzonym klauzulą wykonalności. Postanowieniem z dnia 26.09.2011 r. komornik umorzył postępowanie egzekucyjne na wniosek wierzyciela.

(Wniosek k. 1 akt Km 3041/10, postanowienie k. 10 akt KM 2356/11).

W dniu 26.04.2011 r. wierzyciel (...) Bank S.A. z siedzibą w W. zbył na rzecz powoda (...) z siedzibą we W. wierzytelności m.in. wierzytelność wynikającą z umowy kredytowej nr (...), której dłużnikiem była pozwana M. T.. Wierzytelność na dzień sprzedaży obejmowała kwotę główną 71.136,66 zł i odsetki w kwocie 30.384,39 zł. W rozliczeniu kredytu uwzględniona została wartość ostatniej spłaty z dnia 18.11.2008 r. w kwocie 1.505,42 zł.

(Umowa cesji k. 28-41, załącznik z rozliczeniem kredytu k. 42-43).

W dniu 13.06.2013 r. powód (...) z siedzibą we W. wezwał pozwaną M. T. do zapłaty długu z tytułu umowy kredytowej nr (...) w łącznej kwocie 124.721,62 zł.

(Wezwanie do zapłaty k. 25-26).

W dniu 28.06.2013 r. powód (...) z siedzibą we W. wystawił wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego nr (...) na łączną kwotę 124.721,62 zł, na którą składa się kwota należności głównej 71.136,66 zł oraz odsetki w kwocie 53.584,96 zł. Tytuł powyższy został wystawiony przeciwko dłużnikowi M. T. i dotyczy zobowiązania pozwanej z umowy nr (...).

(Wyciąg z ksiąg rachunkowych k. 24).

Pozwana M. T. w 2007 i 2008 r. dokonywała spłat dwóch pozostałych kredytów bankowych zawartych dnia 13.03.2007 r. i dnia 23.04.2007 r. o numerach (...) i (...).

(Dowody wpłaty k. 106-125).

Pozwana M. T. w chwili obecnej ma 74 lata i jest wdową. Mieszka z córką i zięciem. W 1989 r. po śmierci syna pozwanej przez kilka miesięcy leczyla się ona psychiatrycznie. Po tym okresie nie korzystała z leczenia psychiatrycznego ani terapii psychologicznej. Jest pod opieką lekarza neurologa. Ma rozpoznaną chorobę Parkinsona, cukrzycę i nadciśnienie.

(Zeznania świadka A. P. – nagranie 00:03:56-00:04:52 k. 211, świadka G. P. – nagranie 00:27:42-00:28:46, 00:29:50 k. 211, zeznania pozwanej M. T. – nagranie 00:40:01-00:41:01 k. 211).

Mąż pozwanej zmarł 8-9 lat temu. On zajmował się sprawami urzędowymi i finansowymi. Pozwana prowadziła dom. Pomimo wspólnego zamieszkiwania z córką i zięciem, pozwana prowadziła własne gospodarstwo domowe, kupowała własny opał. Pobrane pieniądze z kredytów nie przekazywała nikomu, sama je zużyła. Nie mówiła znajomym o zaciąganych kredytach.

(Zeznania świadka A. P. – nagranie 00:06:11, 00:07:31-00:08:06, 00:13:32, 00:17:48, 00:20:03-00:21:05 k. 211, świadka G. P. – nagranie 00:30:40-00:31:21, 00:35:14, 00:36:25 k. 211, zeznania pozwanej M. T. – nagranie 00:55:18 k. 211).

Z punktu widzenia psychiatrycznego pozwana M. T. jest osobą neurotyczną, mało odporną na stres, ma zmienny nastrój, występują zaburzenia lękowe. Pozwana jest zdolna do prawidłowego, codziennego funkcjonowania poza sytuacjami stresowymi, wymaga wsparcia w sprawach bytowych. W sytuacjach odbieranych przez nią jako zagrażające występują objawy lękowe z somatyzacją (zawroty głowy, zaburzenie równowagi). Występujące zaburzenia równowagi psychicznej mają wpływ na efektywność funkcjonowania w rolach społecznych, znacznie ograniczają jej możliwości adaptacyjne, wpływają na unikanie kontaktów społecznych, wycofanie z wielu aktywności życiowych. Z analizy dokumentacji medycznej wynika, że pozwana w czasie wzięcia kredytu miała sporadycznie wypisywane leki o charakterze uspokajającym. Zaburzenia nerwicowe mogły ograniczać zdolność do oświadczenia woli, ale nie w stopniu uzasadniającym nieważność woli.

U pozwanej M. T. nie występuje choroba psychiczna, lecz zaburzenia nerwicowe o obrazie zaburzeń depresyjno-lękowych. W okresie od 2004 r. do chwili obecnej stan zdrowia pozwanej i przyjmowane przez nią leki umożliwiały zaciąganie przez pozwaną kredytów tj. dokonywanie czynności prawnych z rozeznaniem znaczenia ich skutków. Brak podstaw do stwierdzenia przesłanek, że zaburzenia chorobowe wyłączały świadome podjęcie decyzji i wyrażenie woli przez pozwaną.

(Opinia biegłego psychiatry k. 217-222, dokumentacja lekarska k. 127-185).

Pozwana M. T. przejawia zaburzenia sfery emocjonalno-motywacyjnej, co powoduje znaczne spowolnienie psychoruchowe, brak inicjatywy i trudności w samodzielnym, codziennym funkcjonowaniu. W zakresie sprawności intelektualnej nie stwierdza się cech upośledzenia umysłowego, zaznacza się natomiast uwarunkowane wiekiem i stanami depresyjnymi obniżanie się sprawności funkcji poznawczych. Pozwana ma zachowaną zdolność do rozumienia znaczenia sytuacji społecznych, komunikowania swych potrzeb oraz do oceny swojego postępowania i podejmowanych decyzji.

Pozwana M. T. zachowała orientację i nie ma podstaw do przyjęcia, że nie była świadoma dokonywanych czynności. Miała możliwość zrozumienia podanych jej informacji, w szczególności co do wysokości raty kredytu i porównania tej kwoty z kwotą otrzymywanej emerytury.

(Opinia biegłego psychologa k. 247-248, zeznania biegłej G. L. – nagranie 00:02:44-00:05:19 k. 275).

Pozwana M. T. sama udawała się do siedziby banku, aby zaciągnąć kredyt. Pieniądze były jej potrzebne na bieżące wydatki, na lekarstwa, na węgiel. Prowadziła wtedy własne gospodarstwo domowe. Nie przyznała się córce, że nie

starcza jej pieniędzy. Na początku spłacała kredyty, ale po pewnym czasie zabrakło jej pieniędzy na spłatę. Wzięła więc kredyt konsolidacyjny na spłatę wcześniejszych. Nie czytała podpisywanych umów, nie odbierała wezwań z banku.

(Zeznania pozwanej M. T. – nagranie 00:43:06, 00:44:41-00:46:17, 00:47:04, 00:48:18-00:49:37, 00:51:26-00:52:10, 00:53:38 k. 211).

Pozwana M. T. jest rencistką i otrzymuje 860 zł renty miesięcznie. Jest pod opieką lekarza, bierze leki pod jego kontrolą. Ma kłopoty z równowagą, niekiedy myli się co do wartości pieniądza.

(Zeznania pozwanej M. T. – nagranie 00:52:39-00:53:12, 00:55:40-00:56:32 k. 211).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranych w sprawie dowodów, w szczególności z załączonych dokumentów, przesłuchania świadków oraz pozwanej, których zeznania Sąd uznał w powyższym zakresie za wiarygodne. Sąd uznał również za pełne i należycie uzasadnione opinie biegłych psychiatry i psychologa, co do których strony nie wniosły zarzutów, uzasadniających odmowę wiarygodności opinii.

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadków A. P. i G. P. w zakresie, iż pozwana funkcjonuje przy braku świadomości, nie jest w stanie wykonać prostych czynności z życia codziennego, nie jest w stanie zrozumieć znaczenia czynności prawnych z uwagi na przepisane i zażywane leki. Sąd uznał, że zeznania powyższe w tym zakresie są sprzeczne przede wszystkim z wnioskami wynikającymi z opinii biegłych, którzy w sposób jednoznaczny potwierdzili, że pozwana w chwili zawierania umowy kredytowej działała z rozeznaniem znaczenia i skutków czynności prawnych. Zeznania te są również sprzeczne z zeznaniami samej pozwanej M. T., która jednoznacznie potwierdziła, że gdy potrzebowała pieniędzy, to sama udała się do banku, zdawała sobie później sprawę z braku możliwości spłaty zaciągniętych kredytów. Zawarła zatem umowę kredytu konsolidacyjnego. Powyższe zeznania, w których pozwana wyjaśnia podejmowane czynności, wskazują jednoznacznie, zdaniem Sądu, na jej działania z rozeznaniem.

Biorąc pod uwagę wyżej ustalone okoliczności faktyczne, Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie powód jako nabywca wierzytelności z umowy kredytowej nr (...) wniósł przeciwko pozwanej M. T. o zapłatę kwoty zaległego kredytu z odsetkami. Nie było okolicznością sporną, że pozwana M. T. zawarła z (...) Bankiem S.A. z siedzibą w W. umowy kredytowe m. in. o numerze wyżej wskazanym. Nie było też sporne, że pozwana, za wyjątkiem pierwszej raty, nie spłaciła kwoty zaciągniętego kredytu.

Biorąc pod uwagę zarzuty podniesione przez pozwaną w odpowiedzi na pozew, Sąd zważył, iż najdalej idącym zarzutem był zarzut dokonania czynności prawnej w stanie wyłączającym świadome i swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Zarzut powyższy zgodnie z art. 82 k.c. prowadził do stwierdzenia nieważności umowy kredytowej, z zatem, jako najdalej idący, podlegał rozważeniu w pierwszej kolejności. Jak wynika z ustaleń faktycznych, zarzut ten nie mógł zostać uwzględniony, ponieważ pozwana nie wykazała, aby w chwili zawarcia umowy kredytowej z dnia 28.10.2008 r. była w stanie wyłączającym świadome wyrażenie woli i podjęcie decyzji. Okoliczność ta nie została potwierdzona opiniami biegłych lekarza psychiatry i psychologa. W tej sytuacji brak było przesłanek do uwzględnienia powyższego zarzutu i uznania zawartej przez pozwaną umowy za nieważną.

Dalszym zarzutem wskazanym w odpowiedzi na pozew był brak uwzględnienia wpłaty kwoty 1.505,42 zł. Zarzut powyższy również nie mógł zostać uwzględniony, gdyż jak wynika z załączonego do akt rozliczenia (k. 42) oraz dowodu wpłaty (k. 126) dokonana w dniu 17.11.2008 r. wpłata kwoty 1.505,42 zł została uwzględniona z datą księgowania 18.11.2008 r. Spłaty wcześniejszych kredytów dotyczą okresu sprzed zawarcia umowy nr (...), która to umowa określała harmonogram spłat i wysokość poszczególnych rat. Nie ulega wątpliwości, że pozwana z tej umowy spłaciła tylko jedną ratę. Powód w niniejszej sprawie wnosi o zasądzenie należności tylko z wyżej określonej umowy z dnia 28.10.2008 r. Dokonanie zatem wcześniejszych spłat innych kredytów nie może mieć wpływu na wysokość zasądzonej kwoty. Należy bowiem podkreślić, że umowa kredytowa z dnia 28.10.2008 r. dotyczyła kredytu konsolidacyjnego na spłatę przez pozwaną zaciągniętych wcześniej kredytów. Wysokość kredytu z dnia 28.10.2008 r. obejmuje zatem dług pozwanej wynikający z wcześniejszych kredytów pomniejszony o dokonane wpłaty.

Kolejnym zarzutem podniesionym przez pozwaną był zarzut przedawnienia rat z okresu od listopada 2008 r. do czerwca 2010 r. z uwagi na złożenie pozwu w niniejszej sprawie w dniu 28.06.2013 r. Zarzut powyższy również nie mógł zostać uwzględniony. Zgodnie bowiem z art. 123 § 1 pkt. 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed Sądem przedsiębiorczą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia, albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Zgodnie z art. 124 § 1 k.c. po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo. Jak wynika z interpretacji powyższych przepisów, a także aktualnej linii orzecznictwa, złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu przerywa bieg przedawnienia w rozumieniu art. 123 k.c. („Kodeks cywilny. Komentarz.” Pod red. K. Osajdy, Wydawnictwo C.H.Beck Warszawa 2013 r. Tom I str.906).

W niniejszej sprawie wniosek taki wpłynął do Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim w dniu 25.02.2010 r., a zatem przed upływem trzyletniego terminu, licząc od dnia 28.11.2008 r. Następnie wszczęte zostało postępowanie egzekucyjne umorzone dnia 26.09.2011 r. Od daty umorzenia egzekucji nie upłynął także termin trzech lat do dnia wniesienia pozwu. Nie można zatem uznać, że w niniejszej sprawie roszczenie powoda uległo przedawnieniu. Wobec braku podstaw do uwzględnienia zarzutów podniesionych przez pozwaną, Sąd uznał, że powód (...) z siedzibą we W. skutecznie nabył wierzytelność wobec pozwanej M. T. w dochodzonej pozwem wysokości i w sposób prawidłowy wystawił wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu. Wobec powyższego na pozwanej ciążył obowiązek zapłaty wierzytelności wynikającej z umowy kredytowej z dnia 28.10.2008 r. nr (...). W tym zakresie Sąd orzekł jak w punkcie I wyroku.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., uznając, że sytuacja życiowa pozwanej M. T., osoby w wieku 74 lat, której całym dochodem jest renta w kwocie 860 zł, jest szczególną okolicznością, uzasadniającą nieobciążanie pozwanej kosztami w niniejszej sprawie.

Wysokość kosztów zastępstwa procesowego sąd ustalił na podstawie § 6 pkt.5) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).